

SEMENA IN PLODOVI SO POPOTNIKI

Nova rastlina zraste iz **semena**. Kako nastane seme, se bomo pri pouku naravoslovja še učili (spolno razmnoževanje rastline).

Ko nastane seme, mora iz rastline priti do novega prostora, kjer bo začelo **kaliti** – iz njega bo nastala nova rastlina.

Na fotografiji je prikaz **kalitve semena** – iz semena se začne razvijati nova rastlina.

Semena:

Semena so lahko različnih velikosti, oblik, barve... Semena se nahajajo v **plodu**. Preden si pogledaš, kakšne oblike semen vse poznamo si preberi to:

SEMENA SO POPOTNIKI

Rastline proizvajajo semena za razmnoževanje. Le-ta pa so zavarovana s posebnimi zaščitnimi in hranilnimi plastmi in vse to skupaj imenujemo **plod**. Posamezna rastlina lahko proizvede ogromno semen in plodov, tudi do 25 milijonov. Ker je rastlina pritrjena na podlago, bi semena popadala na tla okoli matične rastline, kjer ne bi imela dovolj svetlobe in prostora za rast in zato bi propadla. Da se to ne zgodi, so rastline razvile različne načine za **razširjanje semen** pri tem pa ima pomembno vlogo tudi plod. Semena in plodovi imajo najrazličnejše priprave s katerimi se čim bolj učinkovito raznašajo po okolici. Razlike v načinu raznašanja pa lahko opazimo že pri videzu.

Odgovori na vprašanje:

Kaj je seme in kaj je plod? _____

_____.

RAZŠIRJANJE SEMEN IN PLODOV

1. RAZŠIRJANJE SEMEN IN PLODOV Z VETROM:

Raznaša semena in plodove, ki so drobni, lahki, opremljeni z dolgimi tankimi dlačicami ali propelerji.

2. ŽIVALI RAZŠIRJAJO SEMENA: živali raznašajo plodove in semena, ki:

- so sočna, barvita, dišeča. Plodove pojedjo, neprebavljeno seme pa se izloči z iztrebki nekje daleč stran od matične rastline.

- Imajo kaveljčke ali zobce, ki se oprimejo živalske dlake. Čez čas nato odpadejo iz živali in se znajdejo v popolnoma novem okolju (npr. Repinec).

- Tretji način, ko plodove raznašajo živali pa je delanje zimske zaloge. Tako si glodavci shranijo lešnike, orehe, želode, ki niso prav nič barviti in dišeči, vsebujejo pa veliko hranilnih snovi. Nekaj jih sicer pojedjo, veliko pa jih ostane skritih po različnih skrivališčih, kjer nato kalijo.

3. RAZŠIRJANJE SEMEN IN PLODOV Z VODO

Plodove in semena, ki imajo debelo lupino, ki je nepremočljiva, notri pa je dosti zraka (da lahko plavajo), prenaša voda.

NALOGA:

1. S pomočjo tega dokumenta tvori zapis v zvezek. Zapiši naslov **SEMENA IN PLODOVI SO POPOTNIKI**.

2. Ogovori na vprašanje: »Kaj je seme in kaj je plod?«.

3. Sam izdelaj 3 primere semen ali plodov – po en primer za takega, ki:

- se razširja s pomočjo vetra,
- se razširja s pomočjo vode,
- se razširja s pomočjo živali.

Za izdelavo semen ali plodov uporabi kakršenkoli material – papir, stiropor, aluminijasta folija, les, plastična steklenica, zamašek od steklenice, jogurtov lonček, zobotrebeci, lepilni trak.... Uporabi material, ki ga ne potrebuješ več. Ne kupuj posebnega materiala za izvajanje te vaje! Izdelke boš prinesel pokazat v šolo, ko se bo pouk ponovno začel.

Če želiš, lahko izdelek fotografiraš in ga pošlješ na: zala.rozanec@guest.arnes.si

Prav tako se lahko ob kakršni koli nejasnosti obrneš na mojo pomoč.